

Yrittäjyyskasvatuk-
sen formaalisen ja
ei-formaalisen
oppimisen arviointi
ja tunnistaminen

EntreComp
360

Mitä opas sisältää?

Miksi arvioimme?

Arvioinnin nykyiset haasteet

Arviointi yrittäjyyskasvatuksessa

Mitä arvioimme?

Arviointi Entrecompin avulla

Arvioinnin osaamisen edistäminen–
Entreassess

Miten arvioimme?

Esimerkkejä ja käytäntöjä

Tuotettu EntreComp 360 -hankeessa,
Koordinaattori: Haskoli Island, Euroopan
Unionin tukema projekti
<https://entrecomp360.eu>

Yhteistyössä: Democracy and Human
Rights Education in Europe, Haskoli Island,
Bantani Education, Consorzio Materahub
Industrie Culturali e Creative, Innogate to
Europe SL, The Women's Organisation Ltd
ja Not a Bad Idea Oy.

Päätoimittaja: Hazel Israel ([Bantani
Education](#)) Toimituksen tuki: Svanborg
Rannveig Jónsdóttir ja Ramón Martínez

EntreComp 360 -oppaiden toimittaja:
Nils-Eyk Zimmermann ([DARE network](#)),
Reykjavík/Bryssel, 2022

Euroopan komission tuki tämän julkaisun
tuottamiseen ei tarkoita sitä, että sisältö,
joka kuvastaa pelkästään tekijöiden
näkemyksiä, saa kannatusta, eikä
komissiota voida saattaa vastuuseen niiden
sisältämien tietojen mahdollisesta käytöstä.

Yhteisrahoitettu
Euroopan unionin
Erasmus+ -ohjelmasta

JOHDANTO

Koulutuksen arviointi on tiedon systemaattista keräämistä ja tarkastelua sekä tämän tiedon käyttöä oppimisen kuvailemiseksi, arvioimiseksi ja raportoimiseksi eri tavoin eri tarkoituksiin. Arviointia on kuvattu sillaksi opettamisen ja oppimisen välillä. Arviointi voi auttaa meitä tunnistamaan ja todistamaan oppimisen tarpeita. Se voi myös auttaa näyttämään ideoidemme ja toimiemme vaikutuksia opiskelijoihin, opettajiin ja organisaatioihin. Tämä opas on kirjoitettu kouluttajille, jotka työskentelevät yrittäjyyskasvatuksen parissa. Oppaan tavoitteena on antaa ajatuksia, välineitä ja käytäntöjä yrittäjyyskasvatuksen arviointiin.

Arviointi on pohjimmiltaan tarkastelua eli prosessia, jossa arvioidaan tai lasketaan jonkin laatu, tärkeys, määrä tai arvo. Opetuksen arvioinnissa erityistä on sen liittäminen koulutustarkoituksiin ja sitä tukeviin koulutusperiaatteisiin. Lisäksi sen vaikutusta mitataan oppimisen arvioinnin todisteilla. Koulutuksen arvioinnissa on kolme vaihetta:

TARKOITUS – Mitä aiomme saavuttaa ja selvittää?
VAIKUTUS – Mitä tapahtui? Saavutimmeko tavoitteemme?
NÄYTTÖ – Miten todistamme?

Perinteisemmässä akateemisessa arvioinnissa koulutukselliset tavoitteet ovat liittyneet yleensä tiedon ja ymmärryksen testaamiseen esimerkiksi yhdellä kirjallisella kokeella. Kuitenkin kasvava tietoisuus muodollisten kokeiden rajoituksista, niiden mahdollisesta puolueellisuudesta sekä ”oppimisesta kokeita varten” tyylistä ovat ajan myötä vahvistaneet tarvetta tarkoituksenmukaisemmille ja merkityksellisemmille arviointimenetelmille. Näin on haettu uusia malleja arviointiin, jotka pohjautuvat monipuolisempiin näyttöihin esimerkiksi myös pidemmältä ajalta.

Syvällisen oppimisen mittauksien pitää aina perustua taustalla olevaan runsaaseen arviointitietoon. Tiedon pitäisi antaa informaatiota siitä, keitä opiskelijat ovat, mitä he tietävät ja ovatko he valmiita käyttämään tätä tietoa edistääkseen omaa ja muiden elämää.

(Joanne McEachen).

Opas sisältää katsauksen Hazel Israelin kirjoittamiin tärkeimpiin arviointiaiheisiin (Bantani Foundation). Lisäksi sieltä löytyy EntreComp360-projektin yhteistyökumppaneiden keräämiä esimerkkejä kokeiluista ja käytännöistä, jotka perustuvat yrittäjyyskasvatukseen liittyviin arviointeihin ja/tai Entrecompin soveltamiseen.

Miksi arvioimme?

Arvioinneilla, sekä formaalisella että ei-formaalisella, voi olla useita käyttötarkoituksia. Jotta tavoitteet ja arviointien päämäärät toteutuisivat suunnitellusti, on tärkeää varata aikaa arvioinnin tavoitteiden ja päämäärien selkiyttämiseen. Nämä tekijät huomioidaan myös arvioinnin rakenteen suunnittelussa. Pohdi alla olevia esimerkkejä. Mieti, miten nämä vaikuttavat arviointitapoihin ja -metodeihin.

Arviointi tukee oppimisen mittausta , jossa tulee hyödyntää standardisoitua mittaria. Mittarin avulla voidaan osoittaa lähtötilanne ja oppimisen edistyminen.
Valintaa tukeva arviointi: Tämän edellytyksenä on, että hyödynnetään paremmuusjärjestykseen asettamista tai kriteeripohjaista arviointia.
Diagnostinen arviointi, joka auttaa määrittelemään oppimisen seuraavat tavoitteet oppimisprosessin aikana.
Arviointi näytön vaikuttavuuden tai pätevyyden todistamiseksi.
Arviointi, jolla arvioidaan käytettyjä toimintatapoja , kouluttajan suoriutumista tai organisaation suorituskykyä.

Toinen tapa luokitella arviointien tarkoituksia on:

Oppimisen arviointi – mitä on opittu?
Arviointi oppimista varten - mitä tällä voidaan saavuttaa ajatellen tulevaisuuden oppimista?
Arviointi osana oppimista – mitä opimme oppimisesta arvioimalla?

SOSIAALINEN TAVOITE: TUNNUSTAMINEN

Yksi keskeinen koulutuksen arvioinnin näkökohta on oppijoiden kompetenssien tunnustaminen. Toisin sanoen – arvioinnin ja evaluaation pitäisi johtaa siihen, että oppijat ja muut arvostavat tietoja, taitoja, asenteita, arvoja sekä oppimisen edistymistä.

- Lähtökohtana on **itsensä tunnistaminen** – mukaan lukien "henkilökohtainen tietoisuus, oppimistuloksien arviointi ja kyky käyttää näitä oppimistuloksia muilla aloilla." (Youth Pass)
- **Sosiaalinen** ja **poliittinen tunnustus** kuvaavat, miten muut tunnustavat ja kuvaavat oppijan pätevyyttä.
- **Virallinen tunnustaminen** kuvaa ja vertailee oppimista, usein virallisen tai epävirallisen oppilaitoksen myöntämällä todistuksilla, lisensseillä tai vastaavilla dokumenteilla.

TUNNISTAMINEN

Tekee yksilön oppimisesta ja tuloksista **yleisesti näkyvää**

yleensä vähemmän **muodollisella tavalla**

vapaamuotoisten kuvaus-, arviointi- ja dokumentointimuotojen hyödyntäminen.

VALIDOINTI

Usein **virallisen** tahon suorittama prosessi:

- oppimistulokset on **tunnistettu** ja dokumentoitu,
- **arvioitu ennalta määriteltyjen kriteerien** perusteella,
- **validointistandardien** vaatimusten mukainen

Validointi johtaa yleensä **sertifiointiin**.

TAUSTAA

Seuraavista linkeistä löydät lisätietoa oppimisen tunnistamisesta, nimeämisestä ja validoinnista.

i Oppimistulosten tunnistaminen, nimeäminen ja validointi [Competendo](#)

i Tietoja tunnistamisesta [YouthPass](#)

i Oppimistulokset tarkastelussa. Poliitikot ja käytännöt Euroopassa [Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus \(Cedefop\), 2009](#)

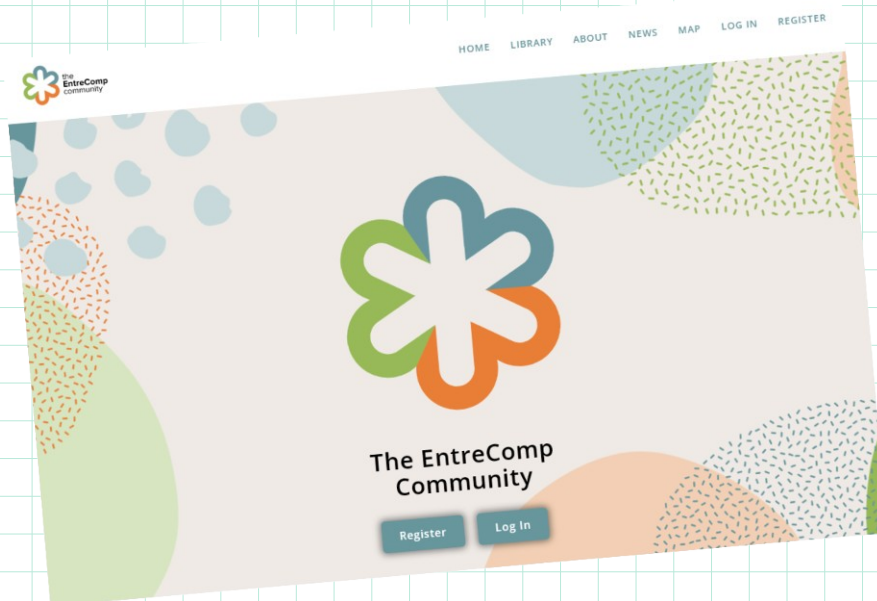
i Eurooppalaisen koulutuspolitiikan terminologia: valikoima 130 termistö. 2. toim. Luxemburg: EU:n julkaisutomisto. [Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus \(Cedefop\), 2014](#)

Monet arviointimuodot formaaleissa koulutuksissa tai sertifioituilla kursseilla tähtäävät validointiin. Useimmissa non-formaaleissa oppimisympäristöissä taitojen tunnistaminen on tärkeämpää johtamatta kuitenkaan sertifikaatteihin. Näissä koulutuksissa ei välttämättä tarjota opetusta, joka pohjautuisi koulutuspoliittisiin linjauksiin. Kurssit ja seminaarit eivät usein noudata opetussuunnitelmia. Luonteeltaan ne voivat olla myös jokseenkin pitkäkestoisia. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että arviointi ja tunnistaminen eivät olisi osana niiden toimintaa. Itse asiassa ne yhdistävät useita strategioita sekä arviointi- ja oppimisprosesseja. Tämä tarjoaa oppijoille tilaa itsearviointiin, tunnustamiseen sekä erilaisten oppimisen kuvauksien kehittämiseen.

Esimerkkejä **Youth Passin** lähestymistavasta ja sen käsikirjasta "Valued by You, Valued by others" havainnollistavat tätä arvioinnin suosittua ihmiskeskeistä lähestymistapaa. Siihen liittyvät myös oppijälähtöiset sekä ryhmäkeskeiset arviointikeinot.

ENTRECOMP-YHTEISÖ

DEntreComp-yhteisö on yrittäjyyskasvatuksen alusta liittyen eurooppalaiseen EntreComp -viitekehykseen. Tästä ehkä löytynee myös sinulle EntreCompin "yhden luokun kauppa"?

www.entrecomp.com

Arvioinnin nykyiset haasteet

Kaikkea, millä on väliä, ei voi mitata, eikä kaikella, minkä voi mitata, ole väliä.

Albert Einstein

Viimeaikaiset kokemukset arvioinneista Covid 19 -pandemian aikana ovat avanneet mahdollisuuden tarkastella uudelleen perinteisiä ja hallitsevia arviointimenetelmiä. Periaatteessa voimme arvioida näitä menetelmiä entistä paremmin uusien oppimis- ja työskentelytapojen sekä digitaalisen muutoksen kautta. Lisäksi pystymme suhteuttamaan tämän tiedon siihen, mitä tiedämme tällä hetkellä tehokkaasta oppimisesta ja kognitiivisesta kehityksestä.

Bill Lucas (2021) määrittelee artikkelissa “Rethinking assessment in education” neljä kategoriaa, joiden perusteella voidaan tarkastella arvioinnin heikkouksia:

- Mitä arvioidaan?;
- Miten se arvioidaan **metodi**;
- Arvioinnin **seurausten** vaikutus;
- Arvioinnin **validiteetin** käyttötarkoitukset.

Seuraavalla sivulla olevassa taulukossa esitellään nämä teemat siten, että ne johdattavat näkemään uusia trendejä ja suuntauksia arvioinneissa. Näin voidaan mahdollisesti kehittää uusia, selkeitä ja yhdessä sovittuja arviointikäytänteitä tehokkaseen arviointiin.

Keskeisimmät pohdittavat painopisteet, kun pyritään muuttamaan arviointia - yhteenveto

Trendi	Tavoite– mitä arvioinnin pitäisi olla/sisältää	Perustelu
MITÄ ARVIOIDAAN (FOKUS)		
Oppimisen luonne	Yhteistyö - sen syvällisyys ja laajuus	Arvioinnissa olisi pyrittävä kuvaamaan sitä, mitä on sovittu toivottavaksi oppimiseksi
Erilaiset vahvuudet	pää, sydän ja käsi	Arvioinnissa olisi otettava huomioon oppimiseen, elämään ja työllisyyteen tarvittavat taidot
MITEN ARVIOIDAAN (MENETELMÄT)		
Integroituu oppimiseen	Jatkuva, aito	Arvioinnin tulisi olla pedagogisesti herkkää, koulutuksellisesti arvokasta sekä tukea ja rikastuttaa oppimistavoitteita
Erilaiset lähestymistavat	Oppijan kykeneväisyyden osoittaminen	Arvioinnissa olisi oltava selkeät yhteiset tavoitteet ja lähtökohdat oppimisen etenemisen tarkasteluun. Tässä olisi hyvä hyödyntää erilaisia näyttöjä ja monipuolisia aineistoja. Siten voidaan luotettavammin osoittaa oppijan ajattelutaidot, ongelmanratkaisukyky sekä tietojen ja taitojen soveltaminen käytännön elämään.
Sertifiointin lähde	Laaja konsortio	Arviointi tukee myös sen kehittämistä kumppanuuksien pohjalta. Siten voidaan kehittää myös tuloksellisuuteen ja skenaarioihin perustuvia arviointeja, jotka sisältävät useista lähteistä saatuja tietoja.
ARVIOINTIPROSESSIN VAIKUTUKSET (SEURAUKSET)		
Arvioinnin painopiste	Pääasiassa formatiivinen	Arvioinnin olisi pääasiassa palveltava oppimisen etenemistä sekä formatiivista arviointia, jolla saavutetaan myös osaamisen hallinta tietyllä aikajänteellä. Formattiivisen ja summatiivisen arvioinnin tulisi tukea myös toisiaan. Lisäksi arvioinnin tulisi tukea oppijan luottamusta ja motivaatiota opetukseen sekä oppimiseen.
Oppijälähtöisyys	Yksilöllisen etenemisen tukeminen	Arviointi on oppijaa sitouttavaa. Se on tasapuolista. Arvioinnilla osoitetaan oppimisen oikeudenmukainen edistyminen. Lisäksi se tukee oppimisen onnistumista.
ARVIOINNIN KÄYTTÖTARKOITUKSET (VALIDIUS)		
Suosittelun tyylit	Näyttöpohjaisen narratiivisen arvioinnin	Arvioinnin tulisi tukea oppijoita ilmaisemaan, kertomaan ja raportoimaan oppimisestaan monin esimerkein ja näytöin.
Omistajuus	Oppijoille ja muille	Arvioinnissa olisi huomioitava, että arviointi palvelee tarkoitustaan. Opiskelijat ja opettajat olisi osallistettava mukaan arviointiprosessiin ja sen eri osa-alueisiin. Arvioinnin tulisi lisätä avoimuutta ahdistuksen vähentämiseksi. Lisäksi sen tulisi tukea sekä opettajien että opiskelijoiden valmiuksien vahvistamista.
Strateginen tarkoitus	Pääasiassa edistymistä varten	Arvioinnin tulisi olla väline, jolla parannetaan opiskelijoiden suorituskykyä ajan myötä.

Taulukko 1 (Hazel Israel 2021, soveltaen lähteestä The case for change, Lucas 2021)

Arviointi yrityksissä ja yrittäjyyskasvatuksessa

Työelämän yleiset virheet liittyvät siihen, että unohdamme itse itsemme. Mitä olen, mitä teen ja mitä saavutan? Työelämä vahvistaa hyvin vähän kykyäsi tehdä tätä pohdintaa. Sinun on oltava itse valppaana. Kun arvioitsijat antavat sinulle arvion, he vain arvailevat, kuka olet. He eivät tiedä potentiaalisi. He voivat arvioida sinut ja vaikuttaa sinuun, mutta he eivät kykene määrittelemään sinua. Se on kunniakkain tehtäväsi: voit itse määritellä joka päivä työn tekemisen kautta luontaisten kykyjesi laajuuden ja luonteen.

Charlotte Beers

Suuri kiinnostus yrittäjyyskasvatuksen arviointiin osoittaa halukkuutta hyödyntää arviointimenetelmiä, jotka eroavat perinteisemmistä akateemisista keinoista. Yhteinen määritelmä siitä, mitä voitaisiin kutsua "yrittäjämäiseksi arviointiksi", joka on tarkoituksenmukaista "yrittäjämäisen oppimisen" kannalta, on edelleen kehitymässä. Tämän tyyppistä arviointia kehitetään samalla, kun yrittäjämäisen oppimisen tapoja omaksutaan yhä monimuotoisemmin tavoin erilaisissa konteksteissa.

Yrittäjämäisen oppimisen edistämisen tukena voidaan hyödyntää [Enterprise and Entrepreneurship Education: Guidance for UK Higher Education Providers](#) (UK Quality Assurance Agency for HE QAA, 2018). Yrittäjämäinen oppiminen on luonteeltaan monimuotoista. Siten on aiheellista hyödyntää myös erityisesti yrittäjyyskasvatuksessa erilaisia arviointikeinoja.

"Opettajat hyödyntävät usein uusia ja erilaisia lähestymistapoja arvioinnissa, kun he toteuttavat yrittäjyyskasvatusta opetuksessaan. Poikkialaisuutta olisi harkittava, koska kaikkia arviointimuotoja ei hyödynnetä tietyillä aloilla" (QAA, 2018: 14).

Arviointikokemusten olisi oltava tiiviisti linjassa oppimiskokemusten, -tarkoitusten ja -tulosten kanssa, jotta voidaan varmistaa "rakentava oppimisen linjaaminen". Rakentava linjaaminen edellyttää arviointia, jossa otetaan huomioon, mitä pidämme arvokkaana ja tehokkaana yrittäjämäisenä oppimisenä - ei sen enempää, eikä vähempää.

[Entrecomp Playbook](#) esittelee yhdeksän inspiroivaa tehokkaan yrittäjämäisen oppimisen periaatetta, jotka ohjaavat opettajia oppimiskokemusten suunnittelussa, toteutuksessa ja seurannassa. Nämä periaatteet "auttavat luomaan oikean ajattelutavan käytännön kokemusten luomiseksi, joiden avulla oppijat voivat kasvattaa yrittäjämäisyyden taitojaan".

Kokemuksellisuus Uutuudenviehätys Laukaiseva
 Refleктоiva Ekosysteemi Muut
 Yhteistyö Mentorointi Eteneminen

Näitä periaatteita voidaan käyttää myös ohjaavina laatu- tai onnistumiskriteereinä, joilla tuetaan arvioinnin suunnittelun tehokkaan yrittäjämäisen oppimisen edistämiseksi.

YRITTÄJYYDEN ARVIOINTI

Yrittäjyyden, yrittäjämäisyyden, osaamisen ja pätevyyden määritelmiä käytetään löyhästi ja keskenään. On tärkeää selventää toiminnan tarkoitusta, luonnetta ja laajuutta, koska ne vaikuttavat arviointitavan valintaan. Käytössämme on erilaisia määritelmiä, jotka ovat moniulotteisia. Niistä keskustellaan edelleen. Siten määritelmät voivat riippua myös ihmisistä, tarkoituksesta ja toiminnan konteksteista. Tästä syystä on tärkeää selventää, mitä tarkoitetaan eri käsitteillä.

MÄÄRITELMÄT JA EROAVAISUUDET
<p>YRITTELIÄISYYS Ideoiden tuottaminen ja soveltaminen, jotka asetetaan käytännön tilanteisiin projektin tai työn aikana. Tämä on yleinen käsite, jota voidaan soveltaa kaikilla koulutuksen ja työelämän aloilla.</p> <p>Se yhdistää luovuuden, omaperäisyyden, aloitteellisuuden, ideoiden tuottamisen, muotoiluajattelun, sopeutumiskyvyn ja refleksiivisyyden ongelmantunnistukseen, ongelmanratkaisuun, innovaatioon, ilmaisuun, viestintään ja käytännön toimiin.</p>
<p>YRITTÄJYYS (SOSIAALINEN, VIHREÄ, DIGITAALINEN, SISÄINEN YRITTÄJYYS) Yrittäjyys on sitä, kun toimit mahdollisuuksien ja ideoiden mukaan ja muutat ne arvoksi muille. Tämä voi johtaa, tosin ei aina, ideoiden luomiseen. Tähän siihen sisältyy myös sellaisen arvon luomista, joka voi olla sosiaalista, kulttuurista ja taloudellista.</p> <p>Yrittäjyys koskee sekä yksilöitä että ryhmiä (tiimejä tai organisaatioita). Se viittaa arvonmuodostukseen yksityisellä, julkisella ja kolmannella sektorilla sekä kaikissa näiden kolmen hybridiyhdistelmissä.</p>
<p>TYÖLLISTYVYYS JA TYÖLLISYYS "Joukko saavutuksia – taitoja, ymmärrystä ja henkilökohtaisia ominaisuuksia – jotka tekevät yksilöistä todennäköisemmin työllistyviä ja menestyvät valitsemissaan ammateissa, mikä hyödyttää itseään, työvoimaa, yhteisöä ja taloutta." Knight ja Yorke (2003, s. 8).</p>

YRITTÄJÄMÄISYYDEN KOULUTUS

Opiskelijoita kehitetään siten, että heillä vahvistuvat valmiudet ideoiden tuottamiseen. Tähän liittyvät myös käyttäytymiseen, kompetenssien ja itseensä kuvailuun liittyvät valmiudet. Toiminta ulottuu tiedon omaksumisesta aina monenlaiseen emotionaaliseen, älylliseen, sosiaaliseen ja kulttuuriseen toimintaan, ominaisuuksiin, pätevyyteen sekä aktiivisuuteen. Nämä asiat liittyvät kaikkiin opiskelijoihin. Kyseiset seikat vaikuttavat taustalla myös ihmisten työllistymisessä. Tähän kaikkeen voidaan vaikuttaa yrittäjyyskasvatuksen avulla.

YRITTÄJYYTEEN KOULUTUS

Tavoitteena on vahvistaa opiskelijoiden yrittäjämäistä osaamista. Opiskelijat pystyvät tunnistamaan mahdollisuuksia ja kehittämään ideoita itsenäistymällä ammatinharjoittajiksi, perustamalla uusia yrityksiä tai kehittämällä ja kasvattamalla osaa olemassa olevasta yritystoiminnasta. Tässä keskitytään yritteliään osaamisen soveltamiseen ja laajennetaan oppimisympäristö realistisiin riskiympäristöihin. Näihin voi sisältyä oikeudellisia kysymyksiä, rahoituskysymyksiä sekä käynnistys- ja kasvustrategioita. Yrittäjyyskasvatuksen määritelmä on todennäköisesti hieman erilainen ryhmästä riippuen, ja on syytä luoda yhteisymmärrys käsitteestä.

YRITTÄJÄMÄINEN KOULUTUS

Yrittäjämäistä koulutusta käytetään tässä "kaiken kattavana" -terminä, joka pitää sisällään sekä yritystoiminnan että yrittäjyyden ja kaikenlaiset sosiaalisen arvon luomisen muodot, ja sitä voidaan käyttää keskusteltaessa molempien yhdistelmästä. Esimerkiksi aktivismi, aktiivinen kansalaisuus ja yhteiskunnallinen yrittäjyys ovat yrittäjyyskasvatuksen muotoja.

Taulukko 2 (mukautettu QAA:sta, 2018 ja Entrecomp, 2016)

Huomioon otettavia seikkoja yrittäjämäisessä arvioinnissa

Yrittäjyyskasvatuksen ominaisuudet edellyttävät tiettyjen seikkojen huomiointia:

OPPIJALÄHTÖISEN ARVIOINNIN LÄHESTYMISTAVAT: Oppijoita olisi koulutettava aloitteelliseksi, pro-aktiiviseksi sekä luovaksi. Tämän tyyppiset laaja-alaiset valmiudet ilmenevät erilaisissa konteksteissa. Kuten seuraavassa kappaleessa osoitetaan, EntreComp vaatii oppijalta arviointilukutaitoa, itsetietoisuutta, minä-pystyvyyttä, eettistä ja kestävästä ajattelua sekä kokemuksista oppimista.

MONIALAINEN NÄYTTÖ: Yrittäjämäisen osaamisen, ajattelutavan ja käyttäytymisen hyödyntäminen edellyttää monialaisen osaamisen luovaa esille tuomista, jotta voidaan täysin ilmaista, "todistaa" tai "oikeuttaa" tietyt pätevydet.

EKOSYSTEEMIIN JUURTUNUT: Käytä todellisia ihmisiä paikallisissa, kansallisissa ja kansainvälisissä ekosysteemeissä antamaan esimerkkejä ja palautetta.

Matka kohti yrittäjämäistä tehokkuutta

Kuva 1 (mukautettu QAA:sta, 2018)

Oppilaiden oppiminen ei välttämättä ole lineaarista; heillä ovat todennäköisesti erilaiset lähtökohdat ja tulevaisuuden näkymät; he voivat olla eri vaiheissa; tai he voivat osallistua samanaikaisesti erilaisiin oppimiskokemuksiin.

Arviointi Entrecompin avulla

Arviointi on luomista: kuulkaa se, te luojat! Arviointi on itsessään arvokkain aarre kaikesta, mitä arvostamme. Vain arvioinnin avulla arvo on olemassa: ja ilman arviointia olemassaolon pähkinä olisi ontto. Kuulkaa se, luojat!

Friedrich Nietzsche

EntreCompin keskeisenä painopisteenä on erilaisten arvomuotojen eli sosiaalisten, kulttuuristen, henkilökohtaisten ja taloudellisten arvojen luominen. Jotta arvioinnin suunnittelu tarjoaisi riittävät mahdollisuudet osoittaa nämä taidot, se edellyttää yrittäjämäistä arviointia, jossa oppijoilla on merkittävä vapaus ja mahdollisuudet olla luovia. Entrecomp-aidot edellyttävät, että oppija on ennakoiva arvioija, joka pohtii tarpeita ja vaikutuksia, tunnistaa vahvuudet ja heikkoudet, arvioi ja hallitsee taloutta ja riskejä sekä pohtii niistä opittavia kokemuksia.

EntreCompin analyysi tunnistaa 119 oppimistulosta, jotka liittyvät arviointiin. Nämä taidot yhdessä luovat rakenteen oppijoiden arviointilukutaidolle.

OPPIMISTULOKSET, JOTKA LIITTYVÄT ARVIOINTIIN

Pätevyys	Osaamisen alakompetenssit	Arviointiin sidoksissa
Mahdollisuuksien havaitseminen	Tunnistaminen, luominen, tarttuminen mahdollisuuksiin	1
	Paljastaa tarpeet	3
	Analysoi kontekstia	3
Luovuus	Innovatiivisuus	3
Eettinen ja kestävä ajattelu	Ajattele kestävästi	7
	Arvioi vaikutusta	8
	Ole vastuullinen	5
Itsetietoisuus ja minäpystyvyys	Seuraa toiveitasi	6
	Tunnista vahvuutesi ja heikkoutesi	6
	Usko kykyihisi	6
	Muokkaa tulevaisuuttasi	6

Motivaatio ja sinnikkyys	Ole määrätietoinen	2
	Ole joustava	1
Rahoitus- ja talousosaaminen	Talous- ja rahoituskäsitteiden ymmärtäminen	3
	Talousarvionti	4
	Etsi rahoitusta	2
Muiden aktivointi	Suostuttele	2
Suunnittelu ja johtaminen	Tavoitteiden määrittäminen	1
	Määritä prioriteetit	2
	Edistymisen seuranta	8
	Ole joustava ja sopeudu muutokseen	2
Epävarmuudesta, epäselvyydestä ja riskistä selviytyminen	Arvioi riski	8
	Riskin hallinta	6
Kokemuksen kautta oppiminen	Pohdinta	8
	Opi oppimaan	8
	Opi kokemuksesta	8

Taulukko 3

Oppimistulosten hyödyntäminen integroiduilla ja kokonaisvaltaisilla tavoilla

Entrecompin viikehys on hyödyllinen siinä mielessä, että siinä luetellaan tavoitellut oppimistulokset. On kuitenkin huomattava, että tavoiteltuja tuloksia on paljon eikä kannata yrittää tunnistaa kaikkia mahdollisia oppimisessa saatavia taitoja. Myös tavoiteltavien oppimistulosten määrä on oltava hallittavissa oppijoille ja opettajille. Tästä syystä voidaan integroida oppimistulokset vastaamaan paremmin tehtävän suorittamista. Katso alla olevasta esimerkistä, miten taidot voidaan integroida, jotta ne olisivat helpommin avattavissa oppijoille. Tätä esimerkkiä voidaan käyttää pohjana, kun suunnitellaan Entre Comp -viitekehukseen pohjautuvaa arviointia.

EntreCompissa kuvattujen etenemistasojen 1-8 avulla opettajat voivat yrittää erottaa tavoitteet tai arviointikriteerit tai pohtia lisääviä haasteita käyttämällä etenemistasojen kuvauksia. Tämä eriyttäminen voi olla hyödyllistä, koska sen avulla oppijat ja opettajat voivat kuvata etenemistä kohti taitavampaa osaamista. Näin se voisi myös selittää tietyn pätevyystason tiettyyn hetkeen paremmin kuin vain noudattamalla yleistä ja ehkä liian abstraktia osaamisen määritelmää.

Muotoile oppimis- tai koulutustavoitteesi (jos mahdollista yhdessä oppijoiden kanssa). Tarkista EntreComp-kehityksen tason kuvaukset (sivu 23-35) ja käytä niitä tiettyihin tavoitteisiin/haasteisiin.

Osaaminen ↓	Perustaso 1-2	Keskitaso 3-4	Edistyneet 5-6	Asiantuntija 7-8
Tunnistetaan, luodaan ja hyödynnetään mahdollisuuksia.	<p>1 Löydän mahdollisuuksia auttaa muita.</p> <p>2 Osaan tunnistaa mahdollisuuksia luoda arvoa yhteisössäni ja ympäristössäni.</p>	<p>3 Osaan selittää mikä luo mahdollisuuden lisäarvolle.</p> <p>4 Osaan ennakoivasti etsiä mahdollisuuksia luoda arvoa, myös pakon edessä.</p>	<p>5 Osaan kuvata erilaisia analyyttisiä lähestymistapoja, joiden avulla voidaan tunnistaa yrittäjyyskasvatuksen mahdollisuuksia</p> <p>6 Osaan käyttää osaamistani ja ymmärrystäni asiayhteyksistä luodakseni mahdollisuuksia lisäarvolle.</p>	<p>7 Osaan arvioida mahdollisuuksia lisäarvon luomiselle ja päättää seuraanko niitä millä työn tasolla (esim. mikro tai makro).</p> <p>8 Pystyn havaitsemaan ja hyödyntämään tilaisuuden nopeasti.</p>

Taulukko 4: EntreComp-osaamisen osa-alue "Mahdollisuuksien havaitseminen" eri osaamistasoilla (tai etenemistasoilla). Kuvaukset helpottavat omien konkreettisten osaamistasojen arviointia ja kuvaamista.

TARKISTUSLISTA: ARVIINTIKRITEERIT	
<p>“The EntreComp Playbook” ehdottaa pohtimaan seuraavia kysymyksiä, kun suunnittelet yrittäjämäisyyden oppimisen arviointia: Antaako opetusmenetelmäsi (arviointime netelmäsi) ... oppijoille mahdollisuuden olla vuorovaikutuksessa luokan ulkopuolella?</p>	
<p>☐ ...kannustaa oppijoita uskaltamaan ja epäonnistumaan?</p>	
<p>☐ ...antaako oppijoille mahdollisuuden kehittää omistajuutta oppimisessaan?</p>	
<p>☐ ...kannustaako oppijoita työskentelemään tiimeissä ajan myötä?</p>	
<p>☐ ...vaatiiko oppijoita luomaan arvoa ryhmän ulkopuolisille ihmisille?</p>	
<p>☐ ...antaako arviointi oppijoille aktiviteettiin ja reflektioon perustuvaa palautetta?</p>	
<p>☐ ...vaatiiko oppijoita työskentelemään toistuvasti?</p>	
<p>☐ ...liittykö oppiaineen tietoihin/taitoihin?</p>	
<p>Jotta voidaan tukea arvioinnin rakentavaa linjaamista yrittäjämäisessä oppimisessä edellä mainittuja kysymyksiä voidaan korvata seuraavasti: "onko opetusmenetelmäsi...?" (korvaa) "onko arviointimenetelmäsi...?".</p>	
<p>Tämä on hyödyllinen ja yksinkertainen lähtökohta arviointitoimenpiteiden nopeaan tarkistamiseen. Alla olevista linkeistä saa hyödyllistä tietoa yrittäjämäisyyden toiminnan arviointiin: EntreAssess, ETC.Toolkit</p>	

Arviointilukutaito – Entreassess

Entreassess-hankkeen tarkoituksena oli tarjota yrittäjyyskasvatukseen etenemismalli. Kyseinen malli perustuu kouluttaja-/ammattinharjoittaja-arviointiin. Hankkeessa esitellään myös mallin soveltamistapoja. Entreassess esittelee lisäksi yleiskatsauksen innovatiivisista ja sovellettavista arviointivälineistä. Tähän kokonaisuuteen kuuluvat myös digitaaliset välineet eri koulutustasoille. Näillä pyritään lisäämään kaikkien opiskelijoiden innovointia ja kekseliäisyyttä. Entreassess on tarkoitettu kaikille oppijoille. Se on luotu yrittäjyyskasvatuksen johtavien asiantuntijoiden yhteistyössä. Entreassess perustuu kokemuksiin ja tutkimukseen. Toisaalta se pohjautuu myös sekä oppimisen että alan uusimpiin eurooppalaisiin raportteihin.

	ALOITUS	KEHITTÄMINEN	SUORITUS
Mitä	Yrittäjyyskasvatus -taidot tunnistettu, mutta niitä ei ole johdonmukaisesti arvioitu	Tunnistettu, mutta vain pieni osa-alue (1 tai 2) on johdonmukaisesti arvioitu (esim. tiimityö)	Yksilöity, laajempi osa-alue arvioitu johdonmukaisesti
Milloin	Pohjimmiltaan yhteenveto, ei mahdollisuuksia oppia uudelleen tai arvioida uudelleen	Formatiivinen (vähän kontrollointikohtia ja mahdollisuuksia tarkistaa ja oppia uudelleen)	Perus-, formatiivinen- ja summatiivinen arviointi täysin integroitu (useita kontrollointikohtia)
Missä	Sidottu tiettyihin tehtäviin, projekteihin.	Mukana vain joissakin opetus-suunnitelmien alueissa (hajanaisesti)	Mukana kautta linjan opetus-suunnitelmissa ja tehtävissä/projekteissa
Kuinka	Suurelta osin ja yksinomaan opettajien havainnointiin perustuva (ei työkaluja)	Käytössä on rajoitettu määrä menetelmiä (esim. ohjeet, tarkistuslistat)	Menetelmien yhdistelmää käytetään tehtävän, kontekstin ja opiskelijoiden tarpeiden mukaan (esim. opettajan havainnointi, oppimislokikirjat, portfoliot, ohjeistukset).
Kuka	Opettaja-arviointi	Yhdistää opettajan tekemän arvioinnin ja itsearviointin	Sisältää useiden toimijoiden näkemyksiä (opettajan arviointi, itsearviointi, vertaisarviointi, ulkopuolinen sidosryhmäarviointi)
Miksi	Arvioinnin tavoitteena on "rastittaa laatikko" ja noudattaa ulkopuolelta asetettuja vaatimuksia.	Arvioinnin tavoitteena on parantaa opiskelijan oppimista	Tavoitteena on kerätä ja analysoida dataa, jotta voidaan jatkokehittää opetus- ja arviointikäytäntöjä

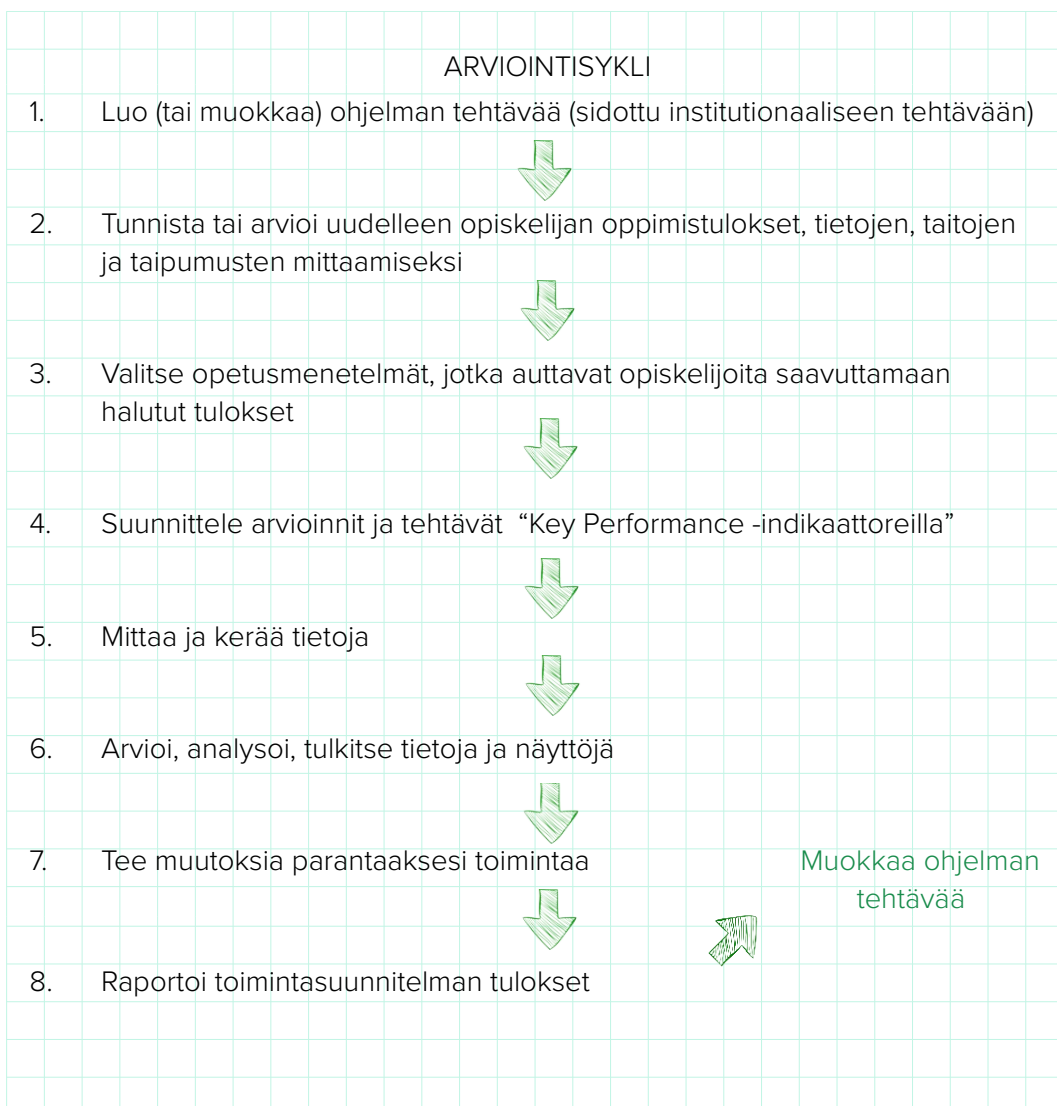
Taulukko 5: Entreassess -etenemismalli yrittäjämäisyyden arviointiin (Entreassess, 2016)

Tämä etenemismalli voi auttaa yrittäjyyskasvattajia kehittämään ja parantamaan arviointilukutaitoaan. Siten voidaan tunnistaa, missä ollaan nyt ja mitä voidaan tehdä seuraavaksi, jotta voidaan kehittyä arviointsijoina.

Miten arvioimme?

MILLOIN ARVIOIMME?

Arviointia tapahtuu oppimisprosessin kaikissa vaiheissa. Arviointia voidaan tehdä ennen kuin oppiminen on alkanut, esimerkiksi perustason luomiseksi tai erilaisten opiskelijoiden lähtökohtien ja oppimistarpeiden tunnistamiseksi.

Kuva 2: Arviointisykli (Adler Graduate School n.d.)

Tämä arvioinnin syklikaavio esittää arvioinnin eri vaiheita ja tarkoituksia yhden oppivan organisaation sisällä. Yleensä arviointisykli sisältää osan tai kaikki seuraavista arviointiprosessin vaiheista:

Seulonta-/taitotarkistuksissa keskitytään yleensä pienempään määrään korkean tason kriteerejä, joilla arvioidaan soveltuvuutta ohjelmaan/mahdollisuuteen tai työhön tai yksilöidään erityisiä tukitarpeita.

Alkuarvioinnit tunnistavat kohtuullisen tarkat oppimisen lähtökohdat, jotka yleensä kartoitetaan yhteisiin standardeihin perustuen ja joita käytetään lähtökohtana edistymisen ja kehityksen mittaamiseen.

Diagnostiset arvioinnit tarjoavat yksityiskohtaisen tilannekuvan tai oppijaprofiilin, joiden avulla voidaan tunnistaa oppimisen vahvistamisen seuraavat vaiheet.

Formatiiviset arvioinnit tunnistaa, kuinka oppija edistyy tavoitteita kohden ja mitä lisäoppimista tarvitaan. Formatiivisia arviointeja käytetään myös valittujen oppimistapojen vaikutusten arvioimiseen.

Summatiivinen arviointi on tilannekuva suoriutumisesta, suoritetaan yleensä ohjelman lopussa raportointi- tai akkreditointitarkoituksiin.

Kouluttajan arviointikäytäntö on taipumus kuulua johonkin edellä kuvatuista tyypeistä arviointisyklin eri kohdissa.

KUKA ARVIOI?

Useat tutkimukset osoittavat, että jos oppijat tekevät yhden tunnin ajan kysymyksiä oppimisestaan muodostaen myös samalla oikeita ratkaisuja, tämä on yhden tunnin harjoituskokeen suorittamista tehokkaampaa. (Dylan Wiliam: Embedding Formative Assessment: Practical Techniques for K-12 Classrooms).

Arvioitsijan ei aina tarvitse olla opettaja. On monia syitä, miksi on hyvä tuoda erilaisia näkökulmia arviointiprosessiin. Jatkuvan itse- ja vertaisarvioinnin avulla opiskelijat itse ymmärtävät edistymisensä sekä pystyvät ymmärtämään, miltä se näyttää kaiken kaikkiaan. Itse- ja vertaisarviointiin liittyvän luottamuksen kehittäminen on olennainen osa sujuvan oppimisen vahvistumista. Tämä sidostuu formaalisen oppimisen lisäksi myös arkipäivän tilanteisiin.

TUNNUSTAMINEN JA SERTIFIOINTI

Oppijat – itse- ja vertaisarviointi

Yrittäjämäiset oppijat hyödyntävät laajaa näyttöä, dataa ja pohdintaa arvioidakseen omaa ja muiden oppimistaan.

Opettajat

Opettajan arviointi voi olla tulosten ja vaikutusten raportoinnin oppimista.

Opettajan arviointia voidaan käyttää oppimiseen, jotta voidaan tunnistaa lisäoppimisen tarpeita, tehokkaita oppimistapoja sekä jatko-oppimistarpeita ja -tavoitteita.

Opettajan arviointi voidaan suunnitella ja ohjata myös opiskelijoiden toimesta.

Näin oppijoista voi tulla asiantuntijoita.

Ulkopuoliset toimijat

Työnantajat ja muut ulkopuoliset sidosryhmät ovat usein ilmaisseet tyytymättömyytensä akateemisiin arviointimenetelmiin ja -tuloksiin. Työnantajien ja muiden aktiivinen osallistuminen korostaa arvioinnin merkitystä ja tarkoitusta opiskelijoille ja luo selkeät yhteydet työelämään. Jos opiskelijat esimerkiksi luovat arvoa tietylle ryhmälle, tämä ryhmä pystyy parhaiten arvioimaan luodun arvon onnistumista.

Työnantajia voi myös motivoida kehittämiseen siten, että he voivat vaikuttaa koulutusten sisältöihin ja arviointiin. Näin he voivat olla mukana edistämässä sitä, että koulutuksesta työelämään siirtyy paremmin koulutettuja työntekijöitä.

Vaikka työnantajat ovat harvoin koulutettuja opetusalan arvioitsijoita, he suorittavat usein henkilöstön, asiakkaiden ja tuotteiden monimutkaisia arviointeja osana päivittäistä työtään.

Esimerkkejä työnantajan osallistumisesta ovat mm.

- Akateemisten ja käytännön kurssien kommentointi,
- Työharjoittelun arviointi,
- Asiantuntijalausunto ja -todistus,
- Palaute suoritustehtävistä ja todisteista

Taulukko 6

Esimerkkejä siitä, kuinka EntreComp voi tukea arviointia ja tunnustamista

Ihmiset oppivat toiminnan, reflektoinnin ja käsitteellistämisen kautta (kokemuksellinen oppiminen). **EntreComp-viitekehysten kokonaisuudet** keskittyvät siihen, että oppimisessa painottuvat paitsi kokemuksellinen oppiminen, myös yhteiskunnassa tarvittava käytännön osaaminen (mukaan lukien tarvittavat johtamis- ja yhteistyötaidot). Viitekehyksessä pureudutaan myös siihen, miten minäpystyvyyttä sekä positiivisia asenteita voidaan edistää oppimisessa ja ylipäätään aloitteellisessa toiminnassa.

EntreComp-kompetenssit

Tee aloite	Ota vastuu. Työskentele itsenäisesti. Toimi.
Opi kokemuksen kautta	Reflektoi. Opi oppimaan. Opi kokemuksesta.
Selviydy epävarmuudesta ja epäselvyyksistä	Selviydy epävarmuudesta ja epäselvyyksistä. Arvioi riski. Hallitse riskejä.
Suunnittelu ja johtaminen	Määrittele tavoitteet. Suunnittele ja järjestä. Kehitä kestäviä liiketoimintasuunnitelmia. Määrittele prioriteetit. Seuraa edistymistäsi. Ole joustava ja mukaudu muutoksiin.
Työskentele muiden kanssa	Hyväksy erilaisuus (ihmisten erot). Kehitä tunneälyä. Kuuntele aktiivisesti. Tiimiydy. Työskentele yhdessä

Taulukko 7

Aktiivisuus tarkoittaa tekemällä oppimista ja vahvuuksien ja haasteiden tutkimista todellisissa olosuhteissa. Meidän on annettava oppijoille mahdollisuus saada uusia ja rikkaita kokemuksia. Samalla kouluttajien tehtävänä on auttaa heitä sopeutumaan uusiin ja tuntemattomiin tilanteisiin ja kasvattaa monipuolisesti heidän sietokykyään, avoimuutta uudelle. Joskus olemme sisäisesti motivoituneita ja opimme satun-

naisesti ja mielellämme. Joskus opimme epämiellyttävien asioiden kautta. Yrittäjyyskasvatus voi molemmissa tapauksissa auttaa oppijoita selviytymään.

Tämän vuoksi oppijoiden reflektointitaidot toisten ja itsensä kanssa painottuvat merkittävästi. Tämä on edellytyksenä johtopäätösten tekemiselle, uusien haasteiden kohtaamiselle ja alkuperäisten suunnitelmien joustavalle mukauttamiselle muutoksiin.

KÄYTTÖ ENTRECOMP

Alla on esimerkkejä siitä, kuinka EntreComp-viitekehystä käytetään arvioinnissa eri yhteyksissä.

EntreAssess

 <https://entreassess.com/>

Työkalut – Esimerkit – Menetelmät. EntreAssess on PEAT-EU Erasmus plus -projektin tulos.

EntreAssess Teacher Reflection Tool

 <https://s.surveyanypplace.com/entreassess>

Itsearviointityökalu, jolla voidaan arvioida arviointilukutaitoa suhteessa EntreCompin arviointiin.

EntreComp Certificate

 <https://entrecompcertificate.eu/>

EntreCompin kompetenssien ohjauksen kehittämiseen tukea. Kohderyhmä: 14-20 vuotiaat.

Entrepreneurial Impact Test

 <https://impact-test.eu/>

Työkalu, jolla mitataan yrittäjyysohjelmien vaikutusta nuorten taitojen hankkimiseen.

E-Minds – Development of an Entrepreneurial Mindset in Higher Education

 <https://e-minds.eu/>

E-minds pyrkii kehittämään korkeakoulujen ja ammatillisten oppilaitosten opiskelijoiden yrittäjämäisyyttä Entrecompin avulla.

SKILLOON Arviointi

<https://skilloon.com>

EntreComp-mallia noudattava tutkimuspohjainen itseoppimisalusta Not a bad idealta (Suomi) ja Suomen opetusministeriöltä.

9 Conversations

<https://9conversations.no/>

Itseopiskelumateriaalit yrittäjyydestä maahanmuuttajille.

TYÖKALUT AMMATILLISEEN KEHITTÄMISEEN

AppRaiser

<https://appraiser.badgecraft.eu/>

Eurooppalaisen koulutusstrategian kouluttajien osaamismalliin perustuva itsearviointityökalu.

GRETA

<https://www.greta-die.de/>

Osaamismalli, täydellinen tunnustamisprosessi ja myös digitaalinen portfolio työkalu aikuiskoulutuksen ammattilaisille.

Facilitation Step-by-step

https://competendo.net/en/Facilitation_step-by-step

Itseoppiva portfolio työkalu non-formaalien koulutuksen ammatilliseen kehittymiseen.

SELFIEforTEACHERS tool

<https://educators-go-digital.jrc.ec.europa.eu/>

Verkkotyökalu, joka auttaa perus- ja toisen asteen opettajia pohtimaan, kuinka he käyttävät digitaalista teknologiaa työssään.

RF CDC Teacher Reflection Tool

 [Euroopan neuvosto](#)

Euroopan neuvoston itsereflektiötyökalu opettajille. Itsereflektio – Matka kohti demokraattista opettajan eetosta ja demokraattista kulttuuria kouluissa.

MUUT TYÖKALUT JA LÄHESTYMISTAVAT

Youthpass

 <https://youthpass.eu/>

Youthpass on työkalu, jolla dokumentoidaan ja tunnustetaan nuorisotyön ja solidaarisuustoiminnan oppimisen tuloksia. Se on saatavilla Erasmus+: Youth in Action- ja European Solidarity Corps -ohjelmien rahoittamiin hankkeisiin.

Peerwise

 <https://peerwise.cs.auckland.ac.nz/>

Opiskelijat käyttävät PeerWisea luodakseen ja selittääkseen ymmärrystään kurssiin liittyvistä arviointikysymyksistä sekä vastatakseen ja keskustellakseen tovereidensa luomiin kysymyksiin.

TBC

 Rakenteilla – valmis huhtikuussa 2022

Itsearviointityökalu ammatillisen koulutuksen opiskelijoille yrittäjämäisten taitojen itsearviointiin (tarkoitettu start-up -kurssien osallistujille).

No More Marking

 <https://www.nomoremarking.com/>

Prosessi, jossa arvioijat vertailevat kahta vastausta ja päättävät kumpi on parempi. Toistuvien vertailujen jälkeen saadut tiedot mallinnetaan tilastollisesti ja vastaukset asetetaan suhteellisen laadun asteikolle.

KIPP Character Scorecard

i <https://www.kipp.org/approach/character/>

Työkalu tai menetelmä, joka lisää opiskelijoiden ja opettajien tahdonvoimaa ja arviointilukutaitoa, kun käsitellään uteliaisuutta, kiitollisuutta, itsehillintää, sosiaalista älykkyyttä, optimismia, sisukkuutta sekä innostusta.

Assessing Competences for Democratic Culture

i [Euroopan neuvosto](#)

Euroopan neuvosto, periaatteet, menetelmät, esimerkit. Euroopan neuvoston koulutuspolitiikan neuvonantajaverkoston (EPAN) nuorten arviointityöryhmän käsikirja.

Kaikilla on taitoja – persoonallisuuden mittaamista

i [Euroopan neuvosto](#)

Nuorten itsearviointi, reflektio koulutuskurssin aikana. Harjoitus, jota käytetään kahdesti osana pidempää harjoituskurssia, kerran alussa, kerran lopussa. Julkaistu T-Kit 8:ssa: Social Inclusion

Skills Builder Partnership

i <https://www.skillsbuilder.org/>

Organisaatio on työskennellyt yli 700 organisaation kanssa kehittääkseen arviointiansa. Tähän liittyvät kahdeksan olennaista taitoa. Nämä kuvastavat myös yrittämissä kompetensseja.

Valorise Toi (Empower yourself)

i <https://valorise-toi.sgdf.fr/>

"Valorise-toi!" on käytännöllinen ja helppokäyttöinen itsearviointityökalu, jonka avulla nuoret partiojohtajat voivat kääntää partioliikkeessä saamansa taidot "työnantajan kielelle".

Victoria Critical and Creative Thinking (CCT) assessments

i <https://www.vcaa.vic.edu.au/>

Validoidut online-testit, jotka on alun perin kehittänyt Australian Council for Educational Research ja National Foundation for Educational Research.

VIITTEET

Adler Graduate School. (2021, October 16). The Assessment Cycle, retrieved at: <https://alfredadler.edu/about/quality-assurance-assessment/assessment-evaluation-tools/assessment-cycle>

Bacigalupo M, Kampylis P, Punie Y and Van Den Brande L. (2016). EntreComp: The Entrepreneurship Competence Framework. EUR 27939 EN. Luxembourg (Luxembourg): Publications Office of the European Union; JRC101581

Bacigalupo, M., Weikert Garcia, L., Mansoori, Y. and O'keeffe, W., EntreComp Playbook., EUR 30245 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2020, ISBN 978-92-76-19416-3, <https://doi.org/10.2760/77835>, JRC120487.

Cedefop (2014). Terminology of European education and training policy: a selection of 130 terms. 2nd ed. Luxembourg: Publications Office; <https://doi.org/10.2801/15877>

Erasmus+ Developing teachers' entrepreneurial education skills available at <https://entrecompedu.eu/>

Enterprising Educators UK: Enhancing the Curriculum Enterprise and Entrepreneurship Education Toolkit available at <https://www.etctoolkit.org.uk/>

Erasmus+ EntreAssess project available at <https://entreassess.com/>

EU&OECD (n.d.) HEInnovate <https://heinnovate.eu/en> (accessed 18.09.21)

Lucas B. (April 2021). Rethinking assessment in education: The case for change CSE LEADING EDUCATION SERIES University of Winchester.

Mccallum, E., McMullan, L., Weicht, R. and Kluzer, S. (2020). EntreComp at Work., Bacigalupo, M. editor(s), EUR 30228 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, ISBN 978-92-76-19002-8, <https://doi.org/10.2760/673856>, JRC120486

McEachen, J. (2017). Assessment for Deep Learning. Deep Learning Series, Issue 4, August 2017, white paper in: Michael Fullan, M; Quinn, J.; McEachen, J.: New Pedagogies for Deep Learning: A Global Partnership, Ontario, Canada.

QAA (Quality Assurance Agency for Higher Education) (2018), Enterprise and Entrepreneurship Education: Guidance for Higher Education Providers in England, Wales and Northern Ireland, QAA, Gloucester. <https://www.qaa.ac.uk/quality-code/enterprise-and-entrepreneurship-education>

www.entrecomp360.eu

EntreComp 360 on hanke, jonka toteuttaja on:

HÁSKÓLI ÍSLANDS
MENNTAVÍSINDASVIÐ

BANTANI
EDUCATION

The Women's Organisation

industrie
culturali
e creative

dare

Democracy and
Human Rights Education
in Europe